

TRANSFER FİYATLANDIRMASI UYGULAMASI (YASAL MEVZUAT)

- Transfer fiyatlandırması kavramı 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 13'üncü maddesinde yapılan bir düzenlemedir.
- Esas itibarıyla bir vergi güvenlik önlemi olarak getirilmiş olup, Türkiye'deki kurumlarla ilişkili sayılan bütün mükellefleri kapsayan bir düzenlemedir.
- Amacı, ilişkili kişilerle mal ve hizmet alım/satımı yapan gerçek ve tüzel kişiler ile, kurumların gelirlerinin, tam ve doğru olarak beyan edilmelerini sağlamaktır.
- Düzenleme bu şekliyle bir kurumun veya ilişkili kişinin kazancının, transfer fiyatlandırması yoluyla değiştirilmesini engellemeye yönelik kuralları içermektedir.
- Özellikle grup şirketlerinin, kendi aralarında yapmış oldukları ticaret hacminin artmış olması, bu şekilde uluslararası boyutta, vergi güvenlik tedbirlerinin devreye girmesinde etkili olmuştur.
- Şirket yöneticilerinin öncelikli hedefleri, şirket varlıklarını korumak ve kazanç sağlamak olunca, azami kar elde etmek, performans göstermek için, yasaların izin verdiği çerçevede, üçüncü kişilerle olduğu gibi, grup firmaları ve diğer ilişkili kişilerle de, mal ve hizmet alım ve satımı yapmaktadırlar.
- Grup şirketlerinden herhangi biri, konjektürel veya diğer nedenlerden dolayı, yüksek karlar elde ederken, bir diğeri aynı nedenlerden dolayı yüksek tutarlı zararlar edebilmektedir. Bu istenmeyen durum yöneticiyi tedbirler almaya yönlendirmektedir.
- **Bu noktada karşımıza, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımını önlemeyi amaçlayan, yasal düzenlemeler çıkmaktadır. Böylece ilişkili kişilerle yapılan, alım, satım, kiralama gibi işlemlerinin fiyatlandırılmasının, gerçeğe uygun olup olmadığının kontrolü yapılmaktadır.**

İlişkili kişiler kimlerdir

- 1- Kurumların kendi ortakları,
- 2- Kurumların veya ortakların ilişkili bulunduğu gerçek kişi veya kurumlar,
- 3- Kurumların veya ortakların idaresi denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu, gerçek ve tüzel kişiler,
- 4- Kurumların veya ortakların idaresi denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında olan gerçek kişi ve kurumlar,
- 5- Ortakların eşleri ile bunların usul ve fûruları ile üçüncü derece dahil yakınları Sayılmışlardır.

KAPSAMA GİREN İŞLEMLER

- Bir kurum tarafından bir mal veya hizmet alım satımı yapılmış olması.
- Söz konusu kurumun bu mal veya hizmet alım ya da satımını kanunda sayılan ilişkili kişilerle yapmış olması,
- Mal veya hizmet alım ya da satımında, "**Emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak bir fiyat tespit edilmiş olması gerekmektedir.**"
- Emsallere Uygunluk İlkesi; İlişkili kişilerle yapılan mal veya hizmet alım ya da satımında, uygulanan fiyat veya bedelin, aralarında böyle bir ilişkinin bulunmaması durumunda, oluşacak fiyat veya bedele uygun olmasını ifade eder.

KURUMLARIN DİKKAT ETMELERİ GEREKEN HUSUSLAR

- Emsallere uygun fiyata ulaşmak için öncelikle, iç emsal kullanılması gerekir.
- Bu şekilde bulunacak fiyat veya bedel bulunamaz veya güvenli bulunmadığı durumlarda, dış emsal karşılaştırması yapılabilir. Bu durumda da ilişkili kişiler arasındaki işlemlerle, ilişkili olmayan kişiler arasındaki işlemlerin karşılaştırılabilir olması gerekir.

İLİŞKİLİ KİŞİLERCE YAPILAN İŞLEMLERDE KURUMLARCA UYGULANACAK FİYAT VE BEDELLERİN TESPİT YÖNTEMLERİ

- 1- Karşılaştırılabilir fiyat yöntemi
- 2- Maliyet artı kar yöntemi
- 3- Yeniden satış fiyatı yöntemi
- 4- Kar bölüşümü yöntemi
- 5- İşleme dayalı net kâr marjı yöntemi
- 6- Mükellefin belirlediği diğer yöntemler.
- 7- Maliye Bakanlığı ile anlaşmalı usul. (Peşin satış yöntemi)

*Kurumların ilişkili kişilerle gerçekleştirdikleri yurt içindeki işlemleri nedeniyle kazancın örtülü olarak dağıtıldığının kabulü, **HAZİNE ZARARININ DOĞMASI ŞARTINA BAĞLIDIR.** Hazine zararından kasıt, EMSALLERE UYGUNLUK İLKESİNE AYKIRI OLARAK tespit edilen fiyat veya bedeller nedeni ile, kurum veya ilişkili kişiler adına alınacak her türlü vergi toplamının eksik veya geç doğmasıdır.

TRANSFER FİYATLANDIRMASI KONUSUNDA KURUMLARIN YAPMASI GEREKENLER

- 1- Kurumlar 1 nolu tebliğ ekinde yer alan “TRANSFER FİYATLANDIRMASI KONTROL EDİLEN YABANCI KURUM VE ÖRTÜLÜ SERMAYEYE İLİŞKİN FORMU” beyanname ekinde doldurup vermeleri,
- 2- Transfer fiyatlandırması konusuna giren işlemlerin açıklandığı “YILLIK TRANSFER FİYATLANDIRMASI RAPORU nu, istendiğinde ibraz etmek üzere hazırlamaları gerekmektedir.

SONUÇ OLARAK; Kurumlar Vergisi Kanununun 13 maddesinde, transfer fiyatlandırması konusunda yapılan yasal düzenleme, **Kurumların ilişkili kişilerle yapılan alım, satım, kiralama ve bunun gibi mal ve hizmet alım satımını kısıtlayan veya yasaklayan bir düzenleme değildir.** Kanun ve tebliğle yapılan düzenlemenin amacı, ilişkili kişilerle yapılan mal ve hizmet alım satımında, belirlenen fiyat ve bedelin, emsallere uygunluk ilkelerine göre belirlenip belirlenmediğinin, kontrolünü sağlamaya yönelik bir düzenlemedir.

PERA BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.

Refik Saydam Caddesi Şimal Sokak

No:8 K:4 Beyoğlu – İstanbul

Tel : 0212 249 99 30-32

Fax : 0212 249 99 29